

NIEUWS ZWARTE STERN IN DE UTRECHTSE VENEN

Bert van 't Holt

In 2012 broedden 192 paartjes zwarte stern in de Utrechtse Venen, het gebied tussen Oude Rijn, Vecht en de veenriviertjes Waver en Kromme Mijdrecht, 19 minder dan in het recordjaar 2011. Ze nestelen op vlotjes in sloten. Op 15 juni 2013 waren 225 broedparen gemeld bij de projectgroep zwarte stern van de agrarische natuurvereniging "De Utrechtse Venen". Dat betekent dus een nieuw record voor 2013!

jaar	aantal broedparen
2007	179
2008	170
2009	177
2010	189
2011	211
2012	192
2013	225

Zwarte stern - Bert Geelmuijden

Sterns eten regenwormen

Een ingekorte versie van het jaarverslag 2010 staat in *Kruisbek 2011-3*. Inmiddels is het jaarverslag 2012 verschenen plus een begeleidend schrijven met het eerste nieuws over 2013. In die brief lezen we: *"De natte meimaand leverde verder gedetailleerde waarnemingen op van op regenwormen foeragerende zwarte sterns. Ze kunnen die vliegend van de grond oppikken, maar het komt ook voor dat ze kort op de grond gaan zitten om de regenwormen eruit te trekken, zoals al door Haverschmidt in 1978 is beschreven."*

Anekdoten

In het jaarverslag 2012 staan ook enkele anekdotes. Zo vermeldt een recent boekje van de Volksuniversiteit Woerden dat de broedduur van de zwarte stern 17

dagen is. Dat getal is afkomstig uit een standaardwerk over Europese vogels, gepubliceerd in 1840! Sindsdien schrijft iedereen dit getal over tot op de dag van vandaag. Haverschmidt stelde in 1942 de juiste broedduur vast op 21 dagen. Een insectendeskundige die in het Polderreservaat toezicht houdt, meldt bijna jaarlijks dat de huismoeder, een nachtvlinder, veel aan pullen wordt gevoerd. Deze prooi komt voor in grasland. Het is de meest algemene nachtvlinder rond Kockengen, die wordt verstoord bij het maaien of door grazende koeien. Bij het opvliegen worden ze door zwarte sterns gepakt.

Huismoeder - Olaf Leillinger (Wikimedia commons)

Bijzondere terugvangst

Jan van der Winden meldt nog een bijzondere terugvangst: *"In augustus vingen we op De Kreupel een geringde zwarte stern uit Polder Demmerik! De vogel heb ik op 2 juli 1999 bij de sloot van boer Mur geringd (SBB-reservaat) als een bijna volgroeide pul. Ik ving de stern op 31 augustus 2011 terug op De Kreupel, IJsselmeer (ook SBB-reservaat!). De vogel is dus al minstens 12 jaar oud en dit laat ook zien dat de zwarte sterns uit Utrecht eerst naar het IJsselmeer gaan om op te vetten voor de reis naar Afrika. Ook toont het mooi aan dat SBB zo een belangrijk deel van de levenscyclus van deze vogels beschermt. Een netwerk van beschermde gebieden is dus van groot belang."*

Het jaarverslag 2012 van de projectgroep zwarte stern van de agrarische natuurvereniging "De Utrechtse Venen" is via www.natuurgroepkockengen.nl/ te downloaden.